

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Факультет здоров'я, фізичного виховання і спорту
Кафедра фізичної реабілітації та біокінезіології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б. Жильцов
“ 14 ” “ 02 ” 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Апаратна фізіотерапія

Для студентів

Спеціальності: 227 - Фізична реабілітація

Освітнього рівня: Перший (бакалаврський)

Київ – 2019

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Протокол № 2526/19

(підпис) (прізвище, ініціали)
« » 2019 р.

Розробники:

Савченко В.М., доктор медичних наук, професор, зав. кафедри, кафедра фізичної реабілітації та біокінезіології.

Викладачі:

Бучинський С.Н. доцент, кафедра фізичної реабілітації та біокінезіології.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри фізичної реабілітації та біокінезіології

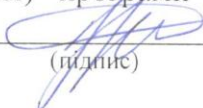
Протокол від 03. 01. 2019 р. № 5

Завідувач кафедри _____ (В.М. Савченко.)

(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи) «Фізична терапія»
____. ____ 2019 р.

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми
(керівник проектної групи) _____ (М.Ф. Хорошуха)

(підпис)

Робочу програму перевірено

____. ____ 2019 р.

Заступник директора/декана _____ (О.С. Комоцька)

(підпис)

Пролонговано :

На 20__/20__ н.р. _____ (______). «__»__ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (______). «__»__ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (______). «__»__ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (______). «__»__ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (______). «__»__ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	Денна	Заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	5 / 150	
Курс	3	
Семестр	6	
Кількість модулів	5	
Обсяг кредитів	150	
Обсяг годин, в тому числі:	150	
Аудиторні	70	
Модульний контроль	10	
Семестровий контроль		
Самостійна робота	70	
Форма семестрового контролю	Залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни – надати теоретичні та практичні знання, сформувати професійні компетенції із застосування з профілактичною і лікувальною цілями засобів апаратної фізіотерапії при різних захворюваннях і травмах під час проведення фізичної терапії.

Завдання дисципліни:

1. Сформувати здатність визначати перспективні шляхи використання засобів фізичної реабілітації, програмувати заняття з фізичної реабілітації, розробляти та обґрунтовувати програми фізичної реабілітації при різних нозологіях в залежності від віку, статі, особливостей протікання захворювання, фізичної підготовленості.

2. Сформувати здатність до організаційної роботи зі створення та забезпечення функціонування організацій з фізичної реабілітації, організувати служби здорового способу життя, центри фізичної реабілітації за місцем проживання, відпочинку та роботи громадян.

3. Сформувати здатність визначити ефективні підходи до вибору необхідної методики застосування фізичних вправ з лікувальним призначенням, усвідомлювати особливості використання засобів фізичної реабілітації при різних захворюваннях і травмах.

4. Надати знання про преформовані фізичні фактори, засоби апаратної фізіотерапії, які застосовуються під час проведення фізичної реабілітації / терапії.

5. Розкрити основні механізми дії на організм людини засобів апаратної фізіотерапії та їх роль в профілактиці та лікуванні різних хвороб і трав.

6. Надати знання і сформувати вміння використовувати сучасну фізіотерапевтичну апаратуру.

7. Розкрити принципи, правильний вибір і методики застосування апаратних фізіотерапевтичних засобів при окремих захворюваннях.

7. Надати знання про техніку безпеки при роботі з фізіотерапевтичною апаратурою.

8. Надати знання про загальні та конкретні показання та протипоказання до застосування засобів апаратної фізіотерапії.

3. Результати навчання за дисципліною

1. Знати про преформовані фізичні фактори, які реалізуються засобами апаратної фізіотерапії і можуть застосовуватися при проведенні фізичної реабілітації / терапії.

2. Знати механізми дії на організм людини різних засобів апаратної фізіотерапії та їх роль в профілактиці та лікуванні різних хвороб і трав.

3. Знати сучасну фізіотерапевтичну апаратуру, техніку безпеки при роботі з нею, вміти її використовувати.

4. Знати про загальні та конкретні показання та протипоказання до застосування засобів апаратної фізіотерапії.

5. Знати як і вміти використовувати засоби фізіотерапії в програмах фізичної реабілітації / терапії при різних нозологіях в залежності від віку, статі, особливостей протікання захворювання, фізичної підготовленості.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. Апаратна фізіотерапія у фізичній реабілітації / терапії. Застосування у фізичній терапії постійного та змінного (імпульсного) струмів.							
Тема 1. Вступ у апаратну фізіотерапію. Історія фізіотерапії. Поняття, закони, концепції сучасної фізіотерапії.	2	2					
Тема 2. Основні принципи застосування фізичних чинників.	2	2					
Тема 3. Проблема специфічності у фізіотерапії. Персоналізована фізіотерапія.	2	2					
Тема 4. Класифікація лікувальних фізичних факторів та їх характеристика.	2	2					
Тема 5. Фізіотерапія основних патологічних процесів.	2	2					
Тема 6. Електролікування. Лікування постійним струмом. Гальванізація. Медикаментозний електрофорез. Апаратура, методика проведення.	6		4				2
Тема 7. Електросон. Транскраніальна електроанальгезія. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.	4		2				2
Тема 8. Діадінамотерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура, методика проведення. Показання та протипоказання до призначення.	4		2				2
Тема 9. Застосування імпульсних струмів. Види і характеристика імпульсних струмів.	4		2				2
Тема 10. Ампліпульсотерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура,	4		2				2

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
методика проведення. Показання та протипоказання до призначення.							
Тема 11. Інтерференцтерапія. Флюктуоризація. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.	4		2				2
Тема 12. Дарсонвалізація. Ультратонтерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.	4		2				2
Модульний контроль	2						
Разом	42	10	16				14
Змістовий модуль 2. Застосування у фізичній терапії електричного та магнітного полів, електромагнітного випромінювання.							
Тема 13. Франклінізація. Ультрависокочастотна терапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.	6		2				4
Тема 14. Імпульсна магнітотерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.	4		2				2
Тема 15. Низькочастотна магнітотерапія. Високочастотна магнітотерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.	6		2				4
Тема 16. Надвисокочастотна терапія. Дециметровхвильова терапія. Сантиметровхвильова терапія. Вкрай високочастотна терапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.	6		2				4

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна
		Аудиторна:					
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Модульний контроль	2						
Разом	24		8				14
Змістовий модуль 3. Застосування у фізичній терапії оптичного випромінювання.							
Тема 17. Характеристика оптичного випромінювання. Інфрачервоне проміння. Використання видимих світових променів. Хромотерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.	6		2				4
Тема 18. Ультрафіолетове випромінювання. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.	6		2				4
Тема 19. Лазеротерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.	8		4				4
Модульний контроль	2						
Разом	22		8				12
Змістовий модуль 4. Застосування у фізичній терапії чинників механічної природи, штучно зміненого повітряного середовища.							
Тема 20. Дистанційна ударно-хвильова терапія. Вібротерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.	4		2				2
Тема 21. Ультразвукова терапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення. Лікарський ультрафонофорез.	6		2				4
Тема 22. Баротерапія. Загальна гіпобаротерапія. Локальна баротерапія. Біофізичні процеси та	4		2				2

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна
		Аудиторна:					
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.							
Тема 23. Нормобарична гіпокситерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.	4		2				2
Тема 24. Аерозольтерапія. Аерозольтерапія синглетно-кисневою сумішшю. Галоаерозольтерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.	6	2	2				2
Тема 25. Аероіонотерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення. Аерофітотерапія (аромафітотерапія). Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.	6		4				2
Модульний контроль	2						
Разом	32	2	14				14
Змістовий модуль 5. Застосування у фізичній терапії термічних чинників: гідротерапія, термотерапія.							
Тема 26. Гідротерапія, водяні процедури. Вологі укутування. Душі. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.	6	2					4
Тема 27. Ванни. Прісні та ароматичні ванни. Бані. Парова та сухоповітряна (фінська) бані. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.	6		2				4
Тема 28. Термотерапія. Теплолікування.	6		2				4

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Озокеритотерапія. Парафілотерапія. Болюсотерапія (глинолікування). Псаммотерапія (лікування піском). Нафталанотерапія. Бішофілотерапія. Пакетна теплотерапія.							
Тема 29. Кріотерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.	4		2				2
Тема 30. Основні принципи комбінованого та поєднаного застосування лікувальних фізичних чинників.	6	2	2				2
Модульний контроль	2						
Разом	30	4	8				16
УСЬОГО	150	16	54				70

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Апаратна фізіотерапія у фізичній реабілітації / реабілітації. Застосування у фізичній терапії постійного та змінного (імпульсного) струмів.

Лекція 1. Вступ у апаратну фізіотерапію. Історія фізіотерапії. Поняття, закони, концепції сучасної фізіотерапії.

Лекція 2. Основні принципи застосування фізичних чинників.

Лекція 3. Проблема специфічності у фізіотерапії. Персоналізована фізіотерапія.

Лекція 4. Класифікація лікувальних фізичних факторів та їх характеристика.

Лекція 5. Фізіотерапія основних патологічних процесів.

Семінар 1-2. Електролікування. Лікування постійним струмом. Гальванізація. Медикаментозний електрофорез. Апаратура, методика проведення.

Семінар 3. Електросон. Транскраніальна електроанальгезія. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.

Семінар 4. Діадінамотерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура, методика проведення. Показання та протипоказання до призначення.

Семінар 5. Застосування імпульсних струмів. Види і характеристика імпульсних струмів.

Семінар 6. Ампліпульсотерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура, методика проведення. Показання та протипоказання до призначення.

Семінар 7. Інтерференцтерапія. Флюктуорізація. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.

Семінар 8. Дарсонвалізація. Ультратонтерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.

Змістовий модуль 2. Застосування у фізичній терапії електричного та магнітного полів, електромагнітного випромінювання.

Семінар 9. Франклізація. Ультрависокочастотна терапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.

Семінар 10. Імпульсна магнітотерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.

Семінар 11. Низькочастотна магнітотерапія. Високочастотна магнітотерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.

Семінар 12. Надвисокочастотна терапія. Дециметровхвильова терапія. Сантиметровхвильова терапія. Вкрай високочастотна терапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.

Змістовий модуль 3. Застосування у фізичній терапії оптичного випромінювання.

Семінар 13. Характеристика оптичного випромінювання. Інфрачервоне проміння. Використання видимих світових променів. Хромотерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.

Семінар 14. Ультрафіолетове випромінювання. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.

Семінар 15-16. Лазеротерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.

Змістовий модуль 4. Застосування у фізичній терапії чинників механічної природи, штучно зміненого повітряного середовища.

Семінар 17. Дистанційна ударно-хвильова терапія. Вібротерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.

Семінар 18. Ультразвукова терапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення. Лікарський ультрафонофорез.

Семінар 19. Баротерапія. Загальна гіпобаротерапія. Локальна баротерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.

Семінар 20. Нормобарична гіпокситерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.

Лекція 6. Аерозольтерапія. Аерозольтерапія синглетно-кисневою сумішшю. Галоаерозольтерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.

Семінар 21. Аерозольтерапія. Аерозольтерапія синглетно-кисневою сумішшю. Галоаерозольтерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.

Семінар 22. Аероіонотерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення. Аерофітотерапія (аромафітотерапія). Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.

Змістовий модуль 5. Застосування у фізичній терапії термічних чинників: гідротерапія, термотерапія.

Лекція 7. Гідротерапія, водянні процедури. Вологі укутування. Душі. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.

Семінар 23. Гідротерапія, водянні процедури. Вологі укутування. Душі. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.

Семінар 24. Ванни. Прісні та ароматичні ванни. Бані. Парова та сухоповітряна (фінська) бані. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.

Семінар 25. Термотерапія. Теплолікування. Озокеритотерапія. Парафінотерапія. Болюсотерапія (глинолікування). Псаммотерапія (лікування піском). Нафталанотерапія. Бішофітотерапія. Пакетна теплотерапія.

Семінар 26. Кріотерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.

Лекція 8. Основні принципи комбінованого та поєднаного застосування лікувальних фізичних чинників.

Семінар 27. Основні принципи комбінованого та поєднаного застосування лікувальних фізичних чинників.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4		Модуль 5	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	5	5	-	-	-	-	1	1	2	2
Відвідування семінарських											
Відвідування практичних занять	1	8	8	4	4	4	4	7	7	4	4
Робота на семінарському занятті											
Робота на практичному занятті	10	8	80	4	40	4	40	7	70	4	40
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)											
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5	1	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ											
Разом			123		74		74		108		76
Максимальна кількість балів : 455											
Розрахунок коефіцієнта : $455 / 100 = 4,55$											

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Змістовий модуль теми курсу	Академічний контроль	Бали
Змістовий модуль 1. Апаратна фізіотерапія у фізичній реабілітації / реабілітації. Застосування у фізичній терапії постійного та змінного (імпульсного) струмів. (14 год.)		
1. Електролікування. Лікування постійним струмом. Гальванізація. Апаратура, методика проведення. 2. Медикаментозний електрофорез. Апаратура, методика проведення. 3. Електросон. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення. 4. Транскраніальна електроанальгезія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення. 5. Діадінамотерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура, методика проведення. Показання та протипоказання до призначення. 6. Застосування імпульсних струмів. Види і характеристика імпульсних струмів. 7. Ампліпульсотерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура, методика проведення. Показання та протипоказання до призначення. 8. Інтерференцтерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення. 9. Флюктуорізація. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення. 10. Дарсонвалізація. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення. 11. Ультратонтерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.	Поточний	5
Змістовий модуль 2. Застосування у фізичній терапії електричного та магнітного полів, електромагнітного випромінювання. (14 год.)		

1. Франклінізація. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення. 2. Ультрависокочастотна терапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення. 3. Імпульсна магнітотерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення. 4. Низькочастотна магнітотерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення. 5. Високочастотна магнітотерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення. 6. Дециметровхвильова терапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення. 7. Сантиметровхвильова терапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення. 8. Вкрай високочастотна терапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.	Поточний	5
Змістовий модуль 3. Застосування у фізичній терапії оптичного випромінювання. (12 год.)		
1. Характеристика оптичного випромінювання. Інфрачервоне проміння. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення. 2. Використання видимих світових променів. Хромотерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення. 3. Ультрафіолетове випромінювання. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення. 4. Лазеротерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.	Поточний	5
Змістовий модуль 4. Застосування у фізичній терапії чинників механічної природи, штучно зміненого повітряного середовища. (14 год.)		

1. Дистанційна ударно-хвильова терапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення. 2. Вібротерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення. 3. Ультразвукова терапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення. 4. Лікарський ультрафонофорез. 5. Баротерапія. Загальна гіпобаротерапія. Локальна баротерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення. 6. Нормобарична гіпокситерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення. 7. Аерозольтерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення. 8. Аерозольтерапія синглетно-кисневою сумішшю. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення. 9. Галоаерозольтерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення. 10. Аероіонотерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення. 11. Аерофітотерапія (аромафітотерапія). Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.	Поточний	5
Змістовий модуль 5. Застосування у фізичній терапії термічних чинників: гідротерапія, термотерапія. (16 год.)		

1. Гідротерапія, водяні процедури. Вологі укутування. 2. Душі. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення. 3. Ванни. Прісні та ароматичні ванни. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення. 4. Бані. Парова та сухоповітряна (фінська) бані. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення. 5. Термотерапія. Теплолікування. Озокеритотерапія. Парафінотерапія. Болюсотерапія (глинолікування). Псаммотерапія (лікування піском). Нафталанотерапія. Бішофітотерапія. Пакемна теплотерапія. 6. Кріотерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення. 7. Основні принципи комбінованого та поєднаного застосування лікувальних фізичних чинників.	Поточний	5
Всього: 70 годин		25

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Форма контролю — модульне письмове тестування.

Критерії оцінювання модульного письмове тестування:

Оцінка	Кількість балів
Відмінно <i>Знання, виконання в повному обсязі з незначною кількістю (1-2) несуттєвих помилок (вищий рівень)</i>	24 - 25
Дуже добре <i>Знання, виконання в повному обсязі зі значною кількістю (3-4) несуттєвих помилок (вище середнього рівень)</i>	21 - 23
Добре <i>Знання, виконання в неповному обсязі з незначною кількістю (1-2) суттєвих помилок (середній рівень)</i>	18 – 20
Задовільно	13 – 17

<i>Знання, виконання в неповному обсязі зі значною кількістю (3-5) суттєвих помилок/недоліків (нижче середнього рівень)</i>	
Достатньо <i>Знання, виконання в неповному обсязі, але є достатніми і задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання (нижче середнього рівень)</i>	10 -13
Незадовільно <i>Знання, виконання недостатні і не задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання з можливістю повторного складання модулю (низький рівень)</i>	6 – 9
Незадовільно <i>З обов'язковим повторним курсом модуля (знання, вміння відсутні)</i>	1-5

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання
Форма контролю — залік.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.

1. Апаратна фізіотерапія як дисципліна. основні поняття сучасної фізіотерапії.

2. Апаратна фізіотерапія як дисципліна. Основні закони сучасної фізіотерапії.

3. Апаратна фізіотерапія як дисципліна. Концепції сучасної фізіотерапії.

4. Основні принципи застосування фізичних чинників.

5. Проблема специфічності у фізіотерапії. Персоналізована фізіотерапія.

6. Класифікація лікувальних фізичних факторів та їх характеристика.

7. Фізіотерапія основних патологічних процесів.

8. Електротерапія. Класифікація засобів електротерапії.

9. Гальванізація. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура.

Показання та протипоказання до призначення.

10. Медикаментозний електрофорез. Апаратура, методика проведення.

Показання та протипоказання до призначення.

11. Електросон. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура.

Показання та протипоказання до призначення.

12. Транскраніальна електроанальгезія. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.

13. Діадінамотерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура, методика проведення. Показання та протипоказання до призначення.

14. Застосування імпульсних струмів. Види і характеристика імпульсних струмів.

15. Ампліпульсотерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура, методика проведення. Показання та протипоказання до призначення.

16. Інтерференцтерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.

17. Флюктуорізація. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.

18. Дарсонвалізація. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.
19. Ультратонтерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.
20. Франклінізація. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.
21. Ультрависокочастотна терапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.
22. Імпульсна магнітотерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.
23. Низькочастотна магнітотерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.
24. Високочастотна магнітотерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.
25. Надвисокочастотна терапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Класифікація.
26. Дециметровхвилова терапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.
27. Сантиметровхвилова терапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.
28. Вкрай високочастотна терапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.
29. Характеристика оптичного випромінювання. Класифікація. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти.
30. Інфрачервоне проміння. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.
31. Використання видимих світових променів. Хромотерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.
32. Ультрафіолетове випромінювання. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.
33. Лазеротерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.
34. Дистанційна ударно-хвильова терапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.
35. Вібротерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.
36. Ультразвукова терапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.
37. Лікарський ультрафонофорез. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.
38. Баротерапія. Загальна гіпобаротерапія. Локальна баротерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.

39. Нормобарична гіпокситерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.
40. Аероіонотерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.
41. Аерозольтерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.
42. Аерозольтерапія синглетно-кисневою сумішшю. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.
43. Галоаерозольтерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.
44. Аерофітотерапія (аромафітотерапія). Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.
45. Гідротерапія, водянні процедури. Вологі укутування. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Показання та протипоказання до призначення.
46. Душі. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Показання та протипоказання до призначення.
47. Прісні ванни. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Показання та протипоказання до призначення.
48. Ароматичні ванни. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Показання та протипоказання до призначення.
49. Бані. Парова та сухоповітряна (фінська) бані. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Показання та протипоказання до призначення.
50. Термотерапія. Теплолікування. Загальні біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Класифікація.
51. Озокеритотерапія. Парафінотерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Показання та протипоказання до призначення.
52. Болусотерапія (глинолікування). Псаммотерапія (лікування піском). Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Показання та протипоказання до призначення.
53. Нафталанотерапія. Бішофітотерапія. Пакетна теплотерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Показання та протипоказання до призначення.
54. Кріотерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.
55. Основні принципи комбінованого та поєднаного застосування лікувальних фізичних чинників.
56. Комбіноване застосування лікувальних фізичних чинників. Обґрунтування. приклади.
57. Поєднане застосування лікувальних фізичних чинників. Обґрунтування. приклади.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно <i>Знання, виконання в повному обсязі з незначною кількістю (1-2) несуттєвих помилок (вищий рівень)</i>	90-100
Дуже добре <i>Знання, виконання в повному обсязі зі значною кількістю (3-4) несуттєвих помилок (вище середнього рівень)</i>	82-89
Добре <i>Знання, виконання в неповному обсязі з незначною кількістю (1-2) суттєвих помилок (середній рівень)</i>	75-81
Задовільно <i>Знання, виконання в неповному обсязі зі значною кількістю (3-5) суттєвих помилок/недоліків (нижче середнього рівень)</i>	69-74
Достатньо <i>Знання, виконання в неповному обсязі, але є достатніми і задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання (нижче середнього рівень)</i>	60-68
Незадовільно <i>Знання, виконання недостатні і не задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання з можливістю повторного складання модулю (низький рівень)</i>	35-59
Незадовільно <i>З обов'язковим повторним курсом модуля (знання, вміння відсутні)</i>	1-34

7. Навчально-методична картка дисципліни

Разом: 150 год.: лекції - 16 год., семінарів - 54 год., самостійна робота - 70 год., модульн. контроль - 10 год., залік.

Модулі	ЗМ 1. Апаратна фізіотерапія у фізичній реабілітації / реабілітації. Застосування у фізичній терапії постійного та змінного (імпульсного) струмів. (123 бали)													
Лекції	1		2		3		4		5					
Теми лекцій	Вступ у апаратну фізіотерапію. Історія фізіотерапії. Поняття, закони, концепції сучасної фізіотерапії.		Основні принципи застосування фізичних чинників.		Проблема специфічності у фізіотерапії. Персоналізована фізіотерапія.		Класифікація лікувальних фізичних факторів та їх характеристика.		Фізіотерапія основних патологічних процесів.					
Лекції, відвід. (бали)	1		1		1		1		1					
Практичні заняття	1-2		3		4		5		6		7		8	
Теми практичних занять	Електролікування. Лікування постійним струмом. Гальванізація. Медикаментозний електрофорез. Апаратура, методика проведення.		Електросон. Транскраніальна електроанальгезія. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.		Діадінамотерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура, методика проведення. Показання та протипоказання до призначення.		Застосування імпульсних струмів. Види і характеристика імпульсних струмів.		Ампліпульсотерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура, методика проведення. Показання та протипоказання до призначення.		Інтерференцтерапія. Флюктуорізація. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.		Дарсонвалізація. Ультратонтерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.	
Робота на практич. зан.+відвід.(бали)	1+10		1+10		1+10		1+10		1+10		1+10		1+10	
Самост. роб. (бали)	5													
Види пот. контр. (бали)	Мод. контр. робота № 1 (25 балів)													
Підсум. контроль														

Модулі	ЗМ 2. Застосування у фізичній терапії електричного та магнітного полів, електромагнітного випромінювання. (74 бал.)			
Лекції				
Теми лекцій				
Лекції, відвід. (бали)				
Практичні заняття	9	10	11	12
Теми практичних занять	Франклінізація. Ультрависокочастотна терапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.	Імпульсна магнітотерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.	Низькочастотна магнітотерапія. Високочастотна магнітотерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.	Надвисокочастотна терапія. Дециметровхвильова терапія. Сантиметровхвильова терапія. Вкрай високочастотна терапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.
Робота на практ. зан.+відвід. (бали)	1+10	1+10	1+10	1+10
Самост. роб. (бали)	5			
Види пот. контр. (бали)	Мод. контр. робота № 2 (25 балів)			
Підсум. контроль				

Модулі	ЗМ 3. Застосування у фізичній терапії оптичного випромінювання. (74 бал.)		
Лекції			
Теми лекцій			
Лекції, відвід. (бали)			
Практичні заняття	13	14	15-16
Теми практичних занять	Характеристика оптичного випромінювання. Інфрачервоне проміння. Використання видимих світлових променів. Хромотерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.	Ультрафіолетове випромінювання. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.	Лазеротерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.
Робота на практ. зан.+відвід.(бали)	1+10	1+10	
Самост. роб, (бали)	5		
Види пот. контр. (бали)	Мод. контр. робота № 3 (25 балів)		
Підсум. контроль			

Модулі	ЗМ 4. Застосування у фізичній терапії чинників механічної природи, штучно зміненого повітряного середовища. (108 бал.)					
Лекції	6					
Теми лекцій	Аерозольтерапія. Аерозольтерапія синглетно-кисневою сумішшю. Галоаерозольтерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.					
Лекції, відвід. (бали)	1					
Практичні заняття	17	18	19	20	21	22-23
Теми практичних занять	Дистанційна ударно-хвильова терапія. Вібротерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.	Ультразвукова терапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення. Лікарський ультрафонофорез.	Баротерапія. Загальна гіпобаротерапія. Локальна баротерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.	Нормобарична гіпокситерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.	Аерозольтерапія. Аерозольтерапія синглетно-кисневою сумішшю. Галоаерозольтерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.	Аероіонотерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення. Аерофітотерапія (аромафітотерапія). Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.
Робота на практич. зан.+відвід. (бали)	1+10		1+10		1+10	1+10
Самост. роб. (бали)	5					
Види пот. контр. (бали)	Мод. контр. робота № 4 (25 балів)					
Підсум. контроль						

Модулі	ЗМ 5. Застосування у фізичній терапії термічних чинників: гідротерапія, термотерапія. (76 бал.)			
Лекції	7		8	
Теми лекцій	Гідротерапія, водяні процедури. Вологі укутування. Душі. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.		Основні принципи комбінованого та поєднаного застосування лікувальних фізичних чинників.	
Лекції, відвід. (бали)	1		1	
Практичні заняття	24	25	26	27
Теми практичних занять	Ванни. Прісні та ароматичні ванни. Бані. Парова та сухоповітряна (фінська) бані. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.	Термотерапія. Теплолікування. Озокеритотерапія. Парафінотерапія. Болусотерапія (глинолікування). Псаммотерапія (лікування піском). Нафталанотерапія. Бішофітотерапія. Пакетна теплотерапія.	Кріотерапія. Біофізичні процеси та лікувальні ефекти. Апаратура. Показання та протипоказання до призначення.	Основні принципи комбінованого та поєднаного застосування лікувальних фізичних чинників.
Робота на практ. зан.+відвід. (бали)	1+10	1+10	1+10	1+10
Самост. роб. (бали)	5			
Види пот. контр. (бали)	Мод. контр. робота № 4 (25 балів)			
Підсум. контроль	Залік			

8. Рекомендовані джерела

Основні:

1. Фізіотерапія : підручник / за ред. проф., д. мед. н. О. А. Владимірова, проф., д. мед. н. В. В. Єжова, з. д. н. РФ, проф., д. мед. н. Г. М. Пономаренко. – К.: Формат, 2013. – 432 с.
2. Самосюк І. З., Парамончик В. М., Губенко В. П. Фізіотерапевтичні та фізіопунктурні методи і їх практичне застосування. Навчально-методичний посібник /– К.: Куприянова О. О., 2004. – 316 с.
3. Самосюк І.З., Фісенко Л.І., Губенко В.П., Зачатко Т.М., Федоров С.М., Ткаліна А.В. Технологічні карти фізіотерапевтичних процедур. Методичний посібник. – К., 2006. – 131 с.
4. Боголюбов В. М. (ред.). Физиотерапия и курортология. Кн.1.- М.: Издательство БИНОМ, 2008 – 408с.
5. Боголюбов В. М. (ред.). Физиотерапия и курортология. Кн.2.- М.: Издательство БИНОМ, 2008 – 408с.
6. Боголюбов В. М. (ред.). Физиотерапия и курортология. Кн.3 - М.: Издательство БИНОМ, 2009. – 312 с.
7. Ежов В.В, Андрияшек Ю.И. Ежова Л.В., Замша Т.Т. Гидрокинезотерапия. Учебно-методическое пособие. - Ялта-Симферополь: Изд. центр КГМУ «Элиньо», 2005. - 155 с.
8. 50 лет лазерной медицины: горизонты лазеропунктуры – современной технологии рефлексотерапии: Монография / Самосюк И.З., Самосюк Н.И., Федоров С.Н., Залесский В.Н. / Под ред. И.З. Самосюка, В.П. Лысенюка. – К.: «Випол», 2012. – 496 с.

Додаткові:

1. Боголюбов В.М. Общая физиотерапия / В.М. Боголюбов, Г.Н. Пономаренко. – М.-С-Пб., 1996. – 480 с.
2. Боголюбов В.М. Техника и методика физиотерапевтических процедур : Справочник / Боголюбов В.М. - М., 2011. – 408 с.
3. Кошкалда С.А. Основы физиотерапии для медицинских училищ / С.А. Кошкалда. – Феникс, 2005. – 238 с.
4. Общая физиотерапия. Учебник / под ред. Г.Н. Пономаренко. – СПб.: ВМедА, 2008 – 288 с.
5. Пономаренко Г.Н. Биофизические основы физиотерапии : Учебное пособие для врачей / Г.Н. Пономаренко, И.И Турковский. – М.: Медицина, 2006. – 176 с.
6. Пономаренко Г.Н. Руководство по физиотерапии / Г.Н. Пономаренко, М.Г. Воробьев – СПб.: ИИЦ «Балтика», 2005. – 400 с.
7. Пономаренко Г.Н. Спортивная физиотерапия / Г.Н. Пономаренко, В.С. Улащик, Д.К. Зубовский. – СПб., 2009. – 240 с.
8. Пономаренко Г.Н. Физические методы лечения : Справочник / Г.Н. Пономаренко. – Изд. 2-е перераб. и доп. – СПб. : ВМедА, 2002. – 299 с.

9. Соколова Н.Г. Физиотерапия / Н.Г. Соколова, Т.В. Соколова. – Феникс, 2010. – 352 с.
10. Улащик В.С. Общая физиотерапия / В.С. Улащик, И.В. Лукомский. – Изд-во «Интерпрессервис», 2008. – 512 с.
11. Ушаков А.А Практическая физиотерапия / А.А. Ушаков. - 2-е изд., испр. и доп. – М. : ООО «Медицинское информационное агенство», 2009. – 608 с.
12. Физиотерапия : национальное руководство / под ред. Г.Н. Пономаренко. – М. : ГЭОТАР-Медиа, 2009. – 864 с.
13. Самосюк И. З., Чухраев Н. В., Самосюк Н. И., Чухраева Е. Н.– Болевые синдромы: Клиника, диагностика, низкоинтенсивная резонансная физиотерапия и медикаментозное лечение. – К.: НМЦ «Мединтех», 2007.– 279 с.

9. Додаткові ресурси